

Kichaka Kinachowaka Moto

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Kut 18:3, 4; Kut 3:1–22; Mwa 22:11, 15–18; Kut. 6:3; Yoeli 2:32; Kut 4:1–31; Mwa 17:10, 11.

Fungu la Kukariri: “Bwana akasema, Hakika nimeyaona mateso ya watu wangu walioko Misri, nami nimekisikia kilio chao kwa sababu ya wasimamizi wao; maana nayajua maumivu yao; nami nimeshuka ili niwaokoe na mikono ya Wamisri, niwapandishe kutoka nchi ile, hata nchi njema, kisha pana; nchi ijaayo maziwa na asali” (Kutoka 3:7, 8).

Wito wa Mungu kwetu mara nyingi utabadilisha mwelekeo wetu wa maisha. Hata hivyo, tukiufuata wito huo, ndipo tunagundua kwamba njia ya Mungu daima ndiyo njia bora zaidi kwetu. Hata hivyo, wakati mwingine—mwanzoni—si rahisi kuukubali wito wa Mungu.

Ndivyo ilivyokuwa kwa Musa na wito wake kwa Mungu, ambao ulianza hasa wakati wa kukutana na Bwana katika kichaka kinachowaka moto. Ingawa huenda Musa alijua au hakujua kuhusu sheria za mwako, alijua kwamba kile alichokuwa anakiona kilikuwa muujiza, na bila shaka kilivuta umakini wake. Hakuna swali, Bwana alikuwa akimwita kwa kazi maalum. Suala lilikuwa: Je, angeitikia wito huu, bila kujali mabadiliko makubwa katika maisha yake ambayo wito huu ungeleta? Mwanzoni, hakuwa mwepesi sana kuupokea.

Unaweza kukumbuka mifano ambapo ulikuwa na malengo maalum, lakini Mungu alibadilisha mipango hiyo. Ni kweli kwamba tunaweza kuwa wa manufaa kwa Mungu kwa njia nyingi, lakini kufuata wito wa Mungu katika maisha yetu, na kufanya kile anachotuongoza kufanya, kwa hakika ni njia ya maisha yanayofaa zaidi. Inaweza isiwe rahisi kila mara, na haikuwa rahisi kwa Musa, lakini ni upumbavu kiasi gani kuchagua njia yetu wenyewe wakati Mungu anatuita kwenda mwelekeo mwingine.

**Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Julai 12.*

Kichaka Kinachowaka Moto

Baada ya Musa kukimbilia Midiani, alikuwa na maisha rahisi ukilinganisha na alikotoka. Aliaa, akawa na wana wawili, Gershomu na Eliezeri (*Kut. 18:3, 4*), na alikuwa sehemu ya familia kubwa ya Yethro, baba-mkwe wake na kuhani huko Midiani. Alitumia miaka 40 ya utulivu akiwa mchungaji, kama Daudi (*2 Sam. 7:8*), akifurahia kuwepo kwa Mungu, hasa kama kunavyofunuliwa katika asili.

Lakini, wakati huu haukuwa tu kwa Musa kunusa maua (au labda, katika kisa hiki, dungusi katikati ya jangwani?). Miaka hii ya kutembea na Bwana ilimbadilisha na kumwandaa kwa ajili ya jukumu la uongozi. Mungu pia alitumia Musa katika jangwa hili tulivu kuandika, chini ya uongozi wa Mungu, vitabu viwili vya kale zaidi vya Biblia: Ayubu na Mwanzo (tazama Ellen G. White, Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza, uk. 258; Francis D. Nichol, et al., eds., *The SDA Bible Commentary*, vol. 3, uk. 1140). Musa pia alipokea kutoka kwa Mungu umaizi muhimu kuhusu pambano kuu, Uumbaji, Anguko, Gharika, wazee na, muhimu zaidi, mpango wa wokovu. Hivyo, Musa alikuwa wa muhimu katika kutoa kwa wanadamu wote ujuzi wa kweli wa Mungu aliye hai, Muumbaji na Mtegemezaji wetu, na ujuzi kuhusu kile ambacho Mungu anafanya kwa kuzingatia dhambi ambayo imeleta uharibifu mkubwa kwenye sayari hii. Historia ya Kibiblia na wokovu haina mantiki mbali na msingi muhimu ambao, chini ya uvuvio, Musa alitupatia, hasa katika kitabu cha Mwanzo.

Soma Kutoka 3:1–6. Kuna maana gani katika ukweli kwamba Bwana alijitambulisha kwa Musa kama “Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo”?

Musa aliona kwamba kijiti kilichokuwa kinawaka moto kilikuwa hakiteketei, na hivyo alijua kwamba alikuwa akiona muujiza, na kwamba jambo fulani la kuvutia na muhimu lazima linatokea mbele yake. Aliposogea karibu, Bwana alimwambia avue viatu vyake kama ishara ya heshima kubwa kwa sababu kuwepo kwa Mungu kulifanya mahali hapo kuwa patakatifu.

Bwana alijitambulisha kwa Musa kama “Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo” (*Kut. 3:6*). Bwana alikuwa amewaahidi wazee hawa kwamba wazao wao wangerithi Kanaani, ahadi ambayo Musa alijua kwa hakika. Kwa hiyo, hata kabla ya kumweleza, Mungu tayari alikuwa anamfungulia Musa njia ya kujua ni nini kilikuwa kinakuja na ni wajibu gani muhimu aliopaswa kuutekeleza.

Musa alihitaji miaka 80 kabla Mungu hajamwona kuwa yu tayari kwa kazi Yake. Ukweli huu unaweza kutufundisha nini kuhusu subira?

Malaika wa Bwana

“Malaika wa BWANA” alimtokea Musa katika mwali wa moto “uliotoka katikati ya kijiti” (*Kut. 3:2*). Ilikuwa ni Bwana Yesu Mwenyewe aliyezungumza na Musa “kutoka katikati ya kile kijiti” (*Kut. 3:4*).

Usipate mkanganyiko kutokana na jina “malaika wa BWANA” kumwakilisha Yesu Kristo. Neno malaika lenyewe kwa kawaida linamaanisha “mjumbe” (Kiebrania *mal'akh*), na daima inategemea muktadha kama malaika huyu atafasiriwe kama mwanadamu au Mungu (*tazama Mal. 3:1*). Kuna matukio mengi katika Biblia ambapo “malaika wa BWANA” anarejelea nafsi ya Uungu (soma, kwa mfano, *Mwa. 22:11, 15–18; Mwa. 31:3, 11, 13; Amo. 1, 2; Amo. 6:11–22; Zek. 3:1, 2*). Malaika huyu wa Bwana hasemi tu katika jina la Bwana, bali Yeye ni Bwana Mwenyewe. Yesu ni mjumbe wa Mungu kuwasilisha Neno la Baba kwetu.

Soma Kutoka 3:7–12. Mungu alimwelezaje Musa kwa nini alitaka kuingilia kati kwa niaba ya Waisraeli waliokuwa watumwa huko Misri?

Kuteseka kwa watu wa Mungu huko Misri kunaelezewa kwa namna ya kupendeza kama kuugua na kilio cha kina cha kuomba msaada. Mungu alisikia kilio chao Naye akaguswa (*Kut. 2:23–25*). Aliwaita “watu wangu” (*Kut. 3:7*). Yaani, hata kabla ya Sinai na kuthibitishwa kwa agano, walikuwa watu Wake, na angewafanya wakae na kustawi (kama wangetii), katika nchi ya Kanaani kama alivyowaahidi baba zao.

Mungu alimwambia Musa kwamba alikuwa anamtuma kwa Farao kwa kazi maalum: “Haya, basi, nitakutuma sasa kwa Farao, ili upate kuwatoa watu wangu, hao wana wa Israeli, katika Misri” (*Kut. 3:10*). Tena, Mungu anawaita “watu wangu.”

Ni kazi ya umuhimu ulioje ambayo Mungu alimpa mtumishi Wake! Kwa hiyo, Musa alijibu swali: “Mimi ni nani?” Yaani, kwa kuelewa umuhimu wa kile kitakachotokea na jukumu atakalokuwa nalo katika haya yote, Musa anashangaa kwa nini mtu kama yeye achaguliwe. Hapa, mapema, tuna ishara ya tabia yake, unyenyekevu wake, na hisia yake kwamba hastahili kile anachoitiwa kufanya.

Kwa nini unyenyekevu, na hisia ya “kutostahili” kwetu ni muhimu sana kwa yeyote anayetafuta kumfuata Bwana na kumfanyia chochote?

Jina la Bwana

Soma Kutoka 3:13–22. Kwa nini Musa alitaka kujua jina la Mungu, na jina lake lina maana gani?

Mungu anajitambulisha kwa Musa kama “*ehejeh 'asher ehejeh*,” inayomaanisha kihalisi “nitakuwa yule nitakayekuwa,” au “Mimi Niko.” Katika Kutoka 3:12, Mungu anatumia kitenzi kile kile *ehejeh* kama katika aya ya 14, anapomwambia Musa “nitakuwa” (pamoja nawe). Ina maana kwamba Mungu ni wa milele. Yeye ni Mungu Mweza wa yote, vilevile Mungu anayekuwapo kila mahali, na anakaa pamoja na wale “waliotubu na kunyenyekea” (*Isa. 57:15*).

Jina stahiki la Mungu la heshima “Yahweh” (linalotafsiriwa katika Biblia kwa kawaida kama “BWANA”) lilijulikana kwa watu wa Mungu tangu mwanzo, hata kama hawakujua maana yake ya kina zaidi. Musa pia alijua jina Yahweh, lakini, kama wengine, hawakujua maana halisi. Swali lake, “Jina lako ni nani?” ni swali linalohusu maana hiyo ya kina.

Dokezo lenye msaada linapatikana katika Kutoka 6:3, Mungu aliposema: “Nami nilimtokea Ibrahimu, Isaka na Yakobo kama Mungu Mwenyezi, bali kwa jina langu YEHOVA sikujijulisha kwao.” (Kut. 6:3). Haimaanishi kwamba Adamu, Nuhu, Ibrahimu, na wazee hawakujua jina “Yahweh” (*tazama Mwa. 2:4, 9; Mwa. 4:1, 26; Mwa. 7:5; Mwa. 15; 6-8; n.k.*). Inamaanisha, badala yake, kwamba hawakujua maana yake ya kina zaidi.

Jina Lake, Yahweh, linaelekeza katika uhakika wa kwamba Yeye ni Mungu wa mahusiano binafsi, Mungu wa watu Wake, Mungu wa agano. Yeye ni Mungu aliye karibu sana, rafiki mwema anayeingilia kati mambo ya wanadamu. Mungu Mweza wa yote (*Mwa. 17:1*) ni Mungu aliyeingilia kati kimuujiza kwa uweza Wake. Lakini Yahweh ni Mungu anayedhihirisha uweza Wake wa kimaadili kwa upendo na utunzaji. Yeye ni Mungu yule yule Elohim (“Mungu mkuu, mwenye nguvu, mweza wa yote,” “Mungu wa watu wote,” “Mtawala wa Ulimwengu,” “Muumbaji wa kila kitu”), lakini vipengele tofauti vya uhusiano Wake na wanadamu vimefunuliwa na jina Yahweh lenyewe.

Kujua jina au kuliitia jina la Mungu si jambo la ajabu. Kunahusu kulitangaza jina Lake, kunakomaanisha kuwafundisha wengine ukweli kuhusu Mungu huyu na wokovu anaoutoa kwa wote wanaokuja kwa imani. Kama Yoeli asemavyo: “Mtu awaye yote atakayeliita jina la Bwana ataponywa” (*Yoeli. 2:32*).

Ni kwa njia zipi katika maisha yako mwenyewe umepitia uzoefu wa ukaribu na urafiki wa karibu sana na Yahweh anaotafuta kuwa nao na wote waliojisalimisha Kwake?

Visingizio Vinne

Soma Kutoka 4:1–17. Ni seti gani ya ishara ambazo Mungu alimpa Musa afanye ili kuimarisha nafasi yake kama mjumbe wa Mungu?

Musa alijaribu tena kutoa visingizio vya kutofanya kazi Mungu aliyomtaka kuifanya (*tazama Kut. 3:11*). Hakutaka kwenda Misri na kumkabili Farao. Hata hivyo, tayari alikuwa ameshindwa wakati alipojaribu hapo kwanza, peke yake, kuwasaidia Waebrania. Pia, watu wake mwenyewe hawakumwamini au kumkubali kama kiongozi wao. Ndiyo maana alitoa kipingamizi cha tatu: “‘Lakini, tazama, hawataniamini, wala hawataisikia sauti yangu?’” (*Kut. 4:1*)? Hili halikuwa swali la kujifunza kitu kipya; lilikuwa ni jaribio la kusema “Hapana” kwa jukumu ambalo Mungu alimtaka afanye.

Musa anapewa ishara mbili za kimuujiza ili azifanye mbele ya wazee wa Israeli na, baadaye, mbele ya Farao: (1) fimbo yake kugeuka nyoka na kisha kuwa fimbo tena, na (2) mkono wake kuwa na ukoma lakini kisha kupona mara moja. Muujiza yote miwili inapaswa kuwasadikisha wazee kwamba Mungu anatenda kazi kwa ajili yao. Lakini kama sivyo, muujiza wa tatu, ule wa kugeuza maji kuwa damu, uliongezwa (*Kut. 4:8, 9*).

Ingawa Mungu alimpa Musa maajabu haya makuu, bado anatoa kisingizio kingine, cha nne: yeye si msemaji mzuri.

Soma Kutoka 4:10–18. Bwana anamjibuje Musa, na ni masomo gani tunaweza kuchukua kutoka katika hilo kwa ajili yetu wenyewe, katika hali yoyote tunayoamini Mungu anatumia?

Seti hii ya visingizio vinne inaonesha kutotaka kwa Musa kutekeleza wito wa Mungu. Kwa vipingamizi “vyenye mantiki,” anaficha kutotaka kwake kwenda. Visingizio vitatu vya kwanza viko katika mfumo wa maswali: (1) Mimi ni nani? (2) Wewe ni nani? na (3) Vipi ikiwa hawaniamini? Na (4) pingamizi la nne ni kauli: “Mimi si msemaji.” Mungu alijibu vyote na kuleta suluhisho lenye nguvu. Kwa visingizio hivi Mungu anatoa ahadi nyingi zenye kutia moyo.

Kisha Musa anatoa ombi lake la tano na la mwisho na moja kwa moja anauliza: “‘Ee Bwana, nakuomba, tuma kwa mkono wake huyo utakayemtuma’” (*Kut. 4:13*). Kwa kujibu, Mungu anamwambia kwamba tayari anamtuma ndugu yake Haruni kukutana naye ili kumsaidia. Hatimaye, taratibu Musa anakubali na kumwomba Yethro ambariki kabla ya kuondoka kwenda Misri.

Tohara

Soma Kutoka 4:18–31. Tunaelewaje kisa hiki cha ajabu, na ni somo gani tunaweza kujifunza kwacho?

Wanafunzi wa Biblia wanashtushwa wanaposoma kwamba, baada ya Musa kumtii Bwana na kuanza safari yake ya kurudi Misri, Bwana “akataka kumwua” (*Kut. 4:24*). Kutokana na muktadha wa kisa, ni dhahiri kwamba suala lilikuwa tohara. Mwanawe mdogo hakutahiriwa, kama agano la Ibrahimu lilivyotaka (*Mwa. 17:10, 11*).

Musa, kama kiongozi wa watu wa Mungu, alihitaji kuonesha kujisalimisha kikamilifu na utii wake kwa Mungu, ili astahili kuwaongoza watu wengine kuwa watii. Alipaswa kuwa kielelezo cha kujisalimisha kikamilifu kwa Mungu. Mkewe Zipora alikuwa mwanamke wa vitendo naye alimtahiri mwanawe ili kuokoa maisha ya mumewe. Alimgusa Musa kwa “govi lenye damu,” na damu hii inawakilisha upatanisho, uhai na kuthibitishwa kwa agano. Ukweli kwamba ilifanyika kwa haraka sana uliongeza matukio ya kuvutia ya hali hiyo.

Somo muhimu linaweza kupatikana katika kisa hiki katika mfululizo wa matukio haya: kamwe tusishindwe kufanya kile tunachojua ni sahihi.

Akiwa njiani kutoka Midiani, Musa alipokea onyo la kushtusha na kuogofya la kutopendezwa kwa Mungu. Malaika alimtokea kwa jinsi ya kuogofya, kana kwamba angeweza kumwangamiza mara moja. Hakuna maelezo yaliyotolewa; lakini Musa alikumbuka kwamba alikuwa amepuuzia mojawapo ya maagizo ya Mungu . . . alikuwa ameacha kutekeleza kaida ya tohara ya mtoto wao mdogo kabisa wa kiume. Alishindwa kutii sharti ambalo kwalo mtoto wake angestahili kupata baraka za agano la Mungu alilofanya na Israeli; na uzembe wa jinsi hii kwa upande wa kiongozi wao aliyeteuliwa usingefanya lolote isipokuwa kuhafifisha nguvu ya amri za Mungu kwa watu Wake. Zipora, akiogopa kwamba mume wake angeangamizwa, alitekeleza kaida hiyo yeye mwenyewe, na ndipo malaika akamruhusu Musa kuendelea na safari yake. Katika utume wake kwa Farao, Musa alikuwa anakwenda mahali pa hatari kubwa; maisha yake yangeweza kuhifadhiwa tu na ulinzi wa malaika watakatifu. Lakini wakati akiishi kwa kupuuzia wajibu uliofahamika, asingekuwa salama; kwa sababu asingekuwa amelindwa na malaika wa Mungu.”—Ellen G. White, *Wazee na Manabii*, Schemu ya Kwanza, uk. 263.

Kisa hiki kinapaswa kusema nini kwako ikiwa kweli una hatia ya kupuuzia kile unachojua unapaswa kufanya? Ni mabadiliko gani unahitaji kufanya, hata sasa hivi?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Musa," uk. 248–263, katika *Wazee na Manabii*, Sehemu ya Kwanza.

Wito wa ajabu wa kichaka kinachowaka pengine ulikuwa uzoefu wenye kuleta mabadiliko makubwa katika maisha ya Musa. Sehemu zingine zote za kuvutia maishani mwake zilitegemea mwitikio wake chanya wenye utii kwa Mungu kwa kupewa agizo la kuwaongoza Waebrania kutoka Misri kwenda katika Nchi ya Ahadi.

Kwa hakika, sasa tunajua jinsi yote yalivyotokea. Lakini jiweke mahali pa Musa wakati wa kile kijiti kilichowaka moto. Alikuwa amekimbia kutoka Misri kuokoa maisha. Kizazi kipya cha Waebrania kilikuwa kimetokea katika kipindi cha miaka 40, ambao wengi wao huenda hawakujua sana habari zake, au labda hata yale waliyosikia juu yake hayakuwa sahihi, yalisambaa katika visa ambavyo baada ya muda vinapotoshwa. *Lakini sasa, aliitwa na Mungu kuwaongoza wa u hawa hawa kutoka katika taifa lenye nguvu? Si ajabu kwamba mwanzoni alisitasita!*

Ndiyo, ilikuwa kazi ngumu sana, lakini hebu fikiria kile ambacho angekosa ikiwa angesema "Hapana" ya mwisho kwa Mungu. Huenda angetoweka tu katika historia badala ya—kwa uweza wa Mungu ukitenda kazi ndani Yake—kujenga historia na kuwa mmoja wa watu mashuhuri zaidi na wenye mvuto mkubwa zaidi, si tu katika Biblia bali katika ulimwengu wenyewe.

Maswali ya Kujadili:

- 1 Katika miaka ya utulivu aliyoitumia jangwani, Musa alifanya kile ambacho Mungu alimwita kufanya: alikuwa mwenye kujali familia yake, alichunga kondoo na aliandika vitabu viwili vya Biblia kwa kuvuviwa na Mungu kabla hajaitwa kuwa kiongozi mkuu wa watu wa Mungu. Uzoefu wa Musa unatufundisha nini kuhusu wajibu wetu maishani?
- 2 Mtu anaweza kutoa hoja kwamba, kwa nje, visingizio vya Musa, kwa vyenyewe, vilikuwa na mantiki sana, sivyo? *Kwa nini watu waniamini? Mimi ni nani hata hivyo? Siwezi kusema vizuri.* Kisa hiki kinapaswa kutuambia nini kuhusu jinsi ya kujifunza kuamini kwamba Mungu anaweza kutuwezesha kufanya kile anachotuita kufanya?
- 3 Tafakari zaidi juu ya hoja iliyotolewa katika somo la Jumapili kuhusu Musa kuandika kitabu cha Mwanzo na jinsi kazi hiyo ilivyo muhimu katika kuelewa historia takatifu na mpango wa wokovu. Kwa nini ni lazima tupambane na kila jaribio (na yapo mengi) ya kudhoofisha mamlaka ya kitabu hicho, hasa kwa kukataa uhalisia wa matukio ya kihistoria ya, hasa, sura 11 za kwanza?